

Σχολική βία και Εκφοβισμός (ΣΒΕ)



Η 6η Μαρτίου έχει οριστεί ως Πανελλήνια Ημέρα κατά της σχολικής βίας και εκφοβισμού. Γιατί είναι σημαντικό να συζητήσουμε για το θέμα αυτό;

- Το ποσοστό των μαθητών ηλικίας 15 ετών που είχαν δεχθεί εκφοβισμό τουλάχιστον μια φορά στη ζωή τους φτάνει στο 23,5% για τα κορίτσια, ενώ είναι πολύ μεγαλύτερο για τα αγόρια.
- Δημιουργία ψυχοσωματικών προβλημάτων
- Εμφάνιση προβλημάτων μάθησης
- Καλλιέργεια κουλτούρας βίας

Τι είναι η σχολική βία – σχολικός εκφοβισμός;

<https://www.youtube.com/watch?v=6qulY038nd0>

Τί κοινό έχουν τα περιστατικά του βίντεο;

- Όλα αυτά τα περιστατικά δεν είναι τίποτε άλλο από περιπτώσεις εκδήλωσης του φαινομένου που ονομάζουμε Σχολική Βία και Εκφοβισμός (ΣΒΕ).
- Σε όλα τα περιστατικά, πρωταγωνιστεί μια ομάδα μαθητών (αγόρια και κορίτσια, δεν έχει σημασία) που επιτίθενται σε κάποιον αδύναμο συμμαθητή ή κάποια αδύναμη συμμαθήτριά τους που δεν μπορούν να προστατεύσουν και να υπερασπίσουν τους εαυτούς τους.

Τί είναι η Σχολική Βία και Εκφοβισμός;

Με τον όρο Σχολική Βία και Εκφοβισμός (bullying), εννοούμε το φαινόμενο της επιβολής δύναμης το οποίο:

- Επαναλαμβάνεται**
- Γίνεται επίτηδες**
- Είναι απρόκλητη και**
- Υπάρχει ανισότητα στην δύναμη (π.χ. σωματική, λόγου κ.α.)**

Δεν είναι σχολικός εκφοβισμός :

- όταν και οι δύο παίζουν για πλάκα και το διασκεδάζουν και οι δυο**
- όταν τα εμπλεκόμενα μέρη είναι ίσης δύναμης και όχι άνισης λόγο αριθμού, κοινωνικής θέσης, σωματικής διάπλασης, εκεί μπορεί να έχουμε βίαιη σύγκρουση αλλά όχι εκφοβιστική συμπεριφορά.**
- όταν υπάρχει όμοια συναισθηματική αντίδραση π.χ. και οι δύο να είναι θυμωμένοι και όχι όπως στον εκφοβισμό που ο ένας μαθητής φοβάται και αδυνατεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του.**

Μορφές Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού

Σωματική Βία

Στην περίπτωση αυτή, ο «θύτης» επιτίθεται και χτυπά με χέρια και πόδια το «θύμα» του με σκοπό να του προξενήσει σωματικές βλάβες.



Μορφές Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού

Λεκτική Βία

Εδώ ο «θύτης» επιτίθεται φωνάζοντας, βρίζοντας, προσβάλλοντας λεκτικά το «θύμα» του. «Είσαι χαζή!», «είσαι ανόητος!», «είσαι φυτό!», «είσαι βλάκας!», είναι μερικές από τις συνήθεις εκφράσεις και προσβολές που χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις λεκτικής βίας.



Μορφές Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού

Συναισθηματική/Ψυχολογική Βία

Στην περίπτωση αυτή, ο «θύτης» (ή οι «θύτες») ασκούν μια εξίσου επικίνδυνη μορφή βίας: διασπείροντας ψευδή σχόλια και κουβέντες (κουτσομπολιό), αποκλείοντας το «θύμα» από παρέες και απομονώνοντάς το από δραστηριότητες της τάξης. «Φύγε!», «Δεν σε θέλω στην παρέα μου» είναι μόνο μερικά από τα προσβλητικά σχόλια που μπορεί να δεχθεί το «θύμα».



Μορφές Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού

Κοινωνικός Αποκλεισμός

Είναι παρόμοια μορφή βίας με την προηγούμενη. Μπορεί, όμως, να μην έχει στοιχεία κουτσομπολιού και ψευδών ειδήσεων και να περιορίζεται μόνο στον αποκλεισμό από την ομάδα. «Δεν θα σε καλέσω στη γιορτή μου!» «Άντε ρε! Φύγε από εδώ», είναι φράσεις όχι μόνο λεκτικής προσβολής, αλλά προκαλούν και συναισθηματική βία και κοινωνικό αποκλεισμό ενός γενικότερα «διαφορετικού» μαθητή από τους συμμαθητές του.



Μορφές Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού

Σεξουαλική Βία

Πρόκειται για μια ιδιαίτερη και πολύ χειρότερη μορφή σωματικής βίας. Το κυρίαρχο χαρακτηριστικό της σεξουαλικής βίας δεν είναι μόνο οι σωματικές επιθέσεις, αλλά και η σεξουαλική «θυματοποίηση» του «θύματος»



ΑΓΓΙΓΜΑ
ΚΑΙ
ΟΡΙΑ

Μορφές Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού

Ηλεκτρονική Βία

Η ηλεκτρονική βία (που είναι γνωστή και ως «κυβερνο-εκφοβισμός») μπορεί να πάρει τη μορφή ανάρτησης κακοηθειών, κακόβουλων σχολίων, προσωπικών φωτογραφιών (πραγματικών ή παραποιημένων) του «θύματος» με σκοπό να το φέρουν σε δύσκολη θέση. Πραγματοποιείται μέσα από κινητά τηλέφωνα (με ηλεκτρονικά μηνύματα-sms, ανώνυμες κλήσεις) και με τη δημοσιοποίηση προσωπικών στοιχείων ή και άλλων ευαίσθητων πληροφοριών που αφορούν στο «θύμα» σε διάφορα δημοφιλή δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης.



**Ποια θεωρείς εσύ πιο δύσκολη και επικίνδυνη μορφή βίας;
Εξήγησε, αν μπορείς, το γιατί.**

Καμία μορφή βίας δεν πρέπει να θεωρείται ηπιότερη από τις υπόλοιπες!!!

Μίλησέ μας για τις δικές σου εμπειρίες. Σκέψου αν τους τελευταίους έξι μήνες έχεις δει ανάλογα περιστατικά στο σχολείο σου.

Επιπτώσεις του σχολικού εκφοβισμού στα παιδιά που εκφοβίζονται:

Ας δούμε το βίντεο:

<https://www.youtube.com/watch?v=BhLISJBdGw4>

Ποιες είναι οι επιπτώσεις στα παιδιά που έχουν υποστεί σχολικό εκφοβισμό;

- Μείωση της σχολικής απόδοσης και παρουσίας στο σχολείο, όπως και αυξημένες πιθανότητες να παρατήσουν εντελώς το σχολείο.
- Έχουν περισσότερες πιθανότητες να αντιδράσουν με εξαιρετικά βίαιο τρόπο.
- αυξημένο αίσθημα θλίψης και μοναξιάς
- αλλαγές στον ύπνο και στις διατροφικές συνήθειες
- απώλεια ενδιαφέροντος για δραστηριότητες
- βρίσκονται σε διαρκή ετοιμότητα και κατάσταση άμυνας
- μπορεί να εμφανίσουν μαθησιακές δυσκολίες και ψυχοσωματικά προβλήματα, όπως πονοκεφάλους, πόνους στην κοιλιά, διαταραχές ύπνου, ενούρηση κ.ά.,
- μπορεί να παρουσιάσουν φοβίες, κατάθλιψη

Ποιες είναι οι επιπτώσεις στα παιδιά που εκφοβίζουν:

- Αδυναμία να αποδεχτούν τον εαυτό τους και να αντλήσουν δύναμη και αυτοεκτίμηση με θετικούς και δημιουργικούς τρόπους
- Δυσκολία διαπροσωπικών σχέσεων, διαχείρισης θυμού και συγκρούσεων
- Αυξημένος κίνδυνος νεανικής και ενήλικης εγκληματικότητας

Επιπτώσεις του σχολικού εκφοβισμού στα παιδιά που είναι παρατηρητές του σχολικού εκφοβισμού:

- **Αίσθημα έντονου άγχους εξαιτίας του ηθικού διλήμματος**
- **Αίσθημα φόβου διότι πιστεύουν ότι αν πουν κάτι θα γίνουν οι ίδιοι στόχος**
- **Συνηθίζουν σε μια «κουλτούρα βίας».**

Γιατί δεν παρεμβαίνουν οι παρατηρητές;

- Όταν οι περισσότεροι δεν αντιδρούν σε αυτό που βλέπουν τότε η κατάσταση είναι μάλλον ακίνδυνη και «δεν χρειάζεται να κάνω κάτι.»
- Όταν υπάρχουν άλλα άτομα μπροστά φοβούνται ή ντρέπονται να κάνουν κάτι μήπως σχολιαστούν αρνητικά.
- Πιστεύουν ότι κάποιος άλλος φέρει την ευθύνη για να λυθεί το ζήτημα.

Πως μπορώ να το αντιμετωπίσω αν εκφοβίζομαι ;

- Μην δείχνεις πανικό ή αναστάτωση, ακόμα και αν πληγώνεσαι και θυμώνεις πολύ με αυτά που ακούς
- Αγνόησε εντελώς όσα ακούς – προσποιήσου πως δεν άκουσες τίποτα
- Προσπάθησε να αποφύγεις τον δράστη ή τους δράστες, όχι όμως τρέχοντας ή δείχνοντας πανικό
- Μην συχνάζεις στα μέρη όπου ένας νταής μπορεί να σε στοχοποιήσει, είτε είναι φυσικές τοποθεσίες είτε είναι στο διαδίκτυο.
- Αν σου έστειλαν απειλητικό sms ή email κράτησέ το, μη το σβήσεις, θα χρειαστεί ως απόδειξη.
- Μην απαντάς στη βία με βία.

Αν έχεις πέσει θύμα εκφοβισμού να σκέφτεσαι ότι:

- Τα παιδιά που πέφτουν θύματα εκφοβισμού χρειάζονται τη βοήθεια της οικογένειας και του σχολείου. Είναι δύσκολο να αντιμετωπίσεις τον εκφοβισμό μόνος σου ή μόνη σου!
- Το να ελπίζεις πως ο εκφοβισμός θα σταματήσει κάποια στιγμή από μόνος του, δεν βοηθά. Αν μείνεις σιωπηλός ή σιωπηλή είναι σίγουρο πως η κατάσταση θα χειροτερέψει, γιατί ο θύτης νομίζει πως θα τη γλιτώσει και θα συνεχίσει να σε εκφοβίζει.
- Κανείς δεν μπορεί να σε βοηθήσει, παρά μόνο αν ζητήσεις βοήθεια. Κανείς δεν μπορεί να διαβάσει τη σκέψη των άλλων, για αυτό πρέπει να λέμε αυτά που αισθανόμαστε!

Τι μπορείς να κάνεις όταν βλέπεις να εκφοβίζουν κάποιο παιδί στο σχολείο σου;

- Αν δεν είναι επικίνδυνο, μίλα. Φώναξε, για παράδειγμα στο παιδί που εκφοβίζει «Σταμάτα!»
- Δείξε καθαρά την αντίθεση σου σε αυτό που κάνει. Μίλησε μαζί του, δίνοντας του να καταλάβει πως αυτό που κάνει είναι λάθος.
- Μίλησε στα άλλα παιδιά που βλέπουν τι συμβαίνει και υποστηρίζουν ή ενθαρρύνουν αυτόν που εκφοβίζει. Είναι και αυτά υπεύθυνα για τον εκφοβισμό.
- Μίλησε με κάποιον μεγάλο, εκπαιδευτικό ή γονιό. Τα παιδιά που εκφοβίζονται δυσκολεύονται να μιλήσουν και καλό είναι να το κάνεις εσύ, αφήνοντας ένα σημείωμα ή λέγοντας το προσωπικά, χωρίς όμως να φέρεις σε δύσκολη θέση το παιδί που εκφοβίζεται.
- Γίνε φίλος με το θύμα. Τα παιδιά που έχουν φίλους δεν γίνονται εύκολα στόχος.

Δραστηριότητα: Μη Φοβάσαι! Μίλα!

Ας δούμε το βίντεο:

<https://www.youtube.com/watch?v=62NbJPdLuLg>

Τί θα μπορούσες να κάνεις, για να σταματήσεις εσύ τη βία;

Ένα συγκλονιστικό βίντεο για το σχολικό εκφοβισμό (bullying) , μέσα από την μαρτυρία ενός παιδιού

<https://www.youtube.com/watch?v=8tv3ObwCm5s>